

BÖLÜM 19

ODA ONUR KURULU ÇALIŞMALARI

BÖLÜM 19. ODA ONUR KURULU ÇALIŞMALARI

Geçmiş dönemlerden bugüne dosya ve toplantı sayılarına bakıldığında Onur Kurulu'nda yoğunluğun devam ettiği görülmektedir. 49. Çalışma Döneminde Onur Kurulu'nun bir önceki dönemdeki dosya sayılarına göre yakın sayılarda olduğu görülmektedir.

Dosyaların büyük bir kısmı son dönemlerde olduğu gibi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yapı denetim süreçlerindeki usulsüzlüklerden dolayı Odamıza yaptığı bildirim nedeniyle başlatılan soruşturma sonucu oluşturulan dosyalardır. Bakanlığın, meslek alanlarını ayırt etmeden verdiği cezalar ve dolayısı ile Odamıza yaptığı bildirimler, Kurulun üstlendiği sorumluluğu gereği çalışmalarını daha da artırmaktadır. "Uygulama Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği 2008 yılından bu yana yapılan değişikliklerin Bakanlıkça uygulanması sonucunda, hemen her dönem Kurulumuza gelecek dosya sayısının azalacağı beklentisi oluşmuş ise de, dosya sayılarının azalmayıp aksine artması, yönetmeliklerde yapılan değişikliklerin uygulamada sorunları çözmekten uzak olduğunun bir kanıtıdır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın bildirimlerinin yanı sıra, TMMOB MMO SMM Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği kapsamında, ürettiği projeleri mesleki denetimden geçirmeyen yetkili SMM'ler hakkında Şubelerin bildiri ile başlatılan soruşturma dosyaları da yoğunluğun artmasının nedenidir. Bilindiği üzere, iktidarın geçen dönemdeki saldırılarından biri de Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde değişiklik yaparak, mesleki denetimi ortadan kaldırmak olmuştur. Ancak Şubelerin süreci takip etmesi ve yönetmeliklerimizi uygulama kararlılıkları sonucu mesleki denetim uygulaması sürdürülmektedir. Dolayısı ile bu durum Oda yönetmeliği yerine Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'ne uymayı tercih eden Üyeler hakkında soruşturma açılmasına neden olmuştur.

Bir diğer etken de, Şube yönetim kurullarında veya Şube çalışma ortamlarında oluşan problemlerin Kurulumuza yansmasıdır. Bunların çeşitli nedenleri olsa da, Oda birimlerimizin yönetimlerinde yürütme sorumluluğu taşıyan yöneticilerimiz ve birim sorumluluğu taşıyan (şube müdürü, vb.) çalışanlarımızın, TMMOB ve MMO kanunu ve yönetmeliklerini yeterince özümsememiş olmaları temel nedenlerden biridir.

Onur Kurulumuz, asıl yedek tüm üyelerin katılımıyla 22 toplantıda 1.402 oturum gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda,

Onur Kuruluna sevk edilen 1.402 dosya için 443 karar üretmiştir. Bu dönem gerçekleştirilen toplantıların birkaçı hariç hemen hepsi canlı video konferans olarak uygulanmıştır. Bu uygulama üyelerin toplantılara katılımını oldukça kolaylaştırmıştır.

Yine bu dönem Odamız üyeleri hakkında mevzuat hükümlerine göre işlem yapılması için yapılan bildirimlerin; soruşturma açılması, soruşturma başlatılmasının yanı sıra TMMOB Disiplin Yönetmeliği' nin 13.maddesi gereği zaman aşımına uğrayan yani eylemlerin öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl geçen dosyalar için yapılan bildirimler, "Zaman Aşımı" olarak değerlendirilmeye başlanılmıştır. Böylelikle yazışma yoğunluğunun azaltılması ve usul ekonomisi bakımından da olumlu etkisi olmuştur.

	Toplantı Tarihi	Görüşülen Dosya Sayısı	Sonuçlanan Dosya Sayısı
1	16.04.2022	20	0
2	21.05.2022	27	11
3	25.06.2022	27	10
4	30.07.2022	56	11
5	27.08.2022	102	13
6	23.09.2022	102	28
7	22.10.2022	137	29
8	26.11.2022	120	60
9	24.12.2022	72	56
10	21.01.2023	52	22
11	25.02.2023	39	21
12	25.03.2023	41	10
13	29.04.2023	75	8
14	27.05.2023	102	20
15	08.07.2023	102	39
16	18.08.2023	79	40
17	30.09.2023	65	18
18	04.10.2023	50	19
19	02.11.2023	33	24
20	20.01.2024	38	4
21	23.02.2024	39	0
22	23.04.2024	34	0
		1402	443

49. Dönem Çalışma Raporu

Onur Kuruluna gelen dosyalar içeriklerine göre aşağıdaki ana başlıklar altında toplanabilir.

Yapı Denetimi uygulamalarında yaşanan usulsüzlükler, Şantiye Şefliği uygulamalarında yaşanan usulsüzlükler, SMM Yönetmeliği kapsamında yürütülen çalışmalardaki usulsüzlükler, Asansör Yönetmeliği kapsamında yürütülen çalışmalardaki usulsüzlükler, Mahkemelere Birlikli olarak atanan meslek mensuplarının tarafsızlık ve mesleki konularda üretilen raporlarda yaşanan usulsüzlükler, İş Güvenliği kapsamında yürütülen çalışmalardaki usulsüzlükler, Diğer konular

Değerlendirme Görüş ve Öneriler

İktidarın süregelen, Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak örgütlülüğümüzü ortadan kaldırmak ve sonucunda kendine bağlı kurumlar haline getirme çabası, geçtiğimiz dönemde de devam etmiştir. Pandemi ve sonrasında ülke ekonomisinde yaşananlar sebebiyle azalmış gibi görünse de önümüzdeki dönem daha da artacağı açıktır. Şüphesiz ki Odamız her şeye rağmen, ülkenin ve halkın yanında olacak, mesleğimizin bilimsel teknik gerekleri doğrultusundaki çalışmalarını sürdürecektir, hep olduğu gibi tüm rant politikalarına karşı çıkacaktır. Ancak bunca çabaya rağmen, uygulamaya konulan yasa ve yönetmeliklere müdahale şansız olmaktadır. Yasa ve yönetmeliklerin hazırlık sürecinde, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşleri alınmadan hazırlanması, denetimin ve yaptırımın olmadığı bir ortam yaratmış ve bu durum da Onur Kurulu süreçlerine yansımıştır. Bir yandan Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak ortadan kaldırma çabası sürerken, diğer yandan Bakanlığın üyelerimizi disiplin cezası ile cezalandırılmasını istemesi de bir ironidir.

İktidarların, Odamızın tüm karşı çıkışına rağmen uygulamaya koyduğu ve devam ettirdiği, yapı denetimi hakkındaki kanun ve yönetmelikler, uygulamaya başlandığı 2001 yılından bu yana, yapılan değişikliklere rağmen kamusal hizmet verilmesine yönelik düzenlemelerden halen çok uzaktadır. Özetle; sürecin bileşenleri olan Bakanlık ve Belediyelerin yanlış uygulamaları ve yapı denetim şirketlerinin maddi kaygısı ile birlikte, kamusal bir denetim olması gereken bu süreç tamamıyla ticarileşmiş, bu durum sistemin giderek tıkanmasına eden olmuştur. Mevcut uygulamaların öncelikle yapı denetim şirketlerinde çalışan mimar ve mühendisleri etkilediği, bunun doğal bir yansıması olarak da, Odamız ve ilgili diğer Odaların Onur Kurulu süreçlerini etkilediği görülmektedir.

Kurulumuz, bu dönem ve önceki dönemlerde Onur Kurulları tarafından incelenen ve değerlendirilen dosyalardan edindiği, sonuçlar çıkardığı, Oda'nın ilgili ortamlarında dile getirdiği daha önceki çalışma dönemlerinde de ifade edilen aşırı yazılı konuların Genel Kurul sürecinde de tartışılarak gerekli düzenlemeler yapılmasını önemsemektedir.

- Meslek etiğine uymama, Oda örgütlülüğü içerisinde yer alan organları temsil eden bireyler arasında da az da olsa görülmektedir. Bu durum meslek uygulamalarını toplumun gelişim ve refahı için kullanmayı öngören ve kamusal denetimiyle bu anlayışı hayata geçirmeye çalışan Odamızın toplum nezdinde bugüne kadar oluşturduğu olumlu itibarı zedeleyebilmektedir.

- Bazı Oda birimlerinden Onur Kuruluna yansıyan dosya bulunmamakta veya çok az olmaktadır. Bu durum söz konusu birimlerde, meslek etiğine aykırı davranışların çok yaygın olmadığı kanısını yaratmaktadır. Oysa Onur Kurulu deneyimi, dosya incelemelerinden meslek etiğiyle bağdaşmayan bazı davranışların, tüm örgüt birimlerinin faaliyet alanlarında yapıldığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle MMO'nun her biriminde görev alan şube/oda yöneticilerinin ve çalışanlarımızın yönetmelikler ve yönetmeliklere uyumu konusunda eşit derecede bilgilendirilmiş olması önem kazanmaktadır.

- Serbest çalışan meslektaşlarımızla ilgili kurumsal yapıımızda; Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) hizmetlerini düzenleyen yönetmeliklerin, değişen yasal mevzuat çerçevesinde günümüz koşullarına göre yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi gerekmektedir. Üyelerimiz, Oda Merkezi koordinasyonunda Şubeleri tarafından yönetmelikler konusunda eğitimden geçirilmeli ve çalışma süreci içerisinde de bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.

- Onur Kurulu süreçlerinde Disiplin cezası almış SMM olarak faaliyet gösteren firmalar öncelikli olmak üzere tüm SMM ve SMMH bürolarının alanda gösterdikleri faaliyetlerin ilgili Şubelerce daha sık denetlenmesi, izlenmesi, yapılan denetimlerin belge altına alınması önem arz etmektedir.

- Tüm Oda birimlerimizin yönetimlerinde yürütme sorumluluğu taşıyan yöneticilerimiz ve birim sorumluluğu taşıyan (Şube Müdürü vb.) çalışanlarımızın, TMMOB Kanunu, Oda yönetmeliklerini özümsemiş olmaları, bunun için hizmet içi eğitime tabi tutulmalarının gerekliliği değerlendirilmiştir.

- Onur Kurulu gündeminde yer alan dosya içeriklerinden elde edilen bulgular çerçevesinde; SMM Yönetmeliği ilgili

hükümlerince gerçekleştirilmesi gereken mesleki denetim işleminde aksamalar ve farklı uygulamalar olduğu anlaşılmaktadır. Oda örgütlülüğü genelinde gerek öz denetim ve gerekse kamusal denetimlerde davranış bütünlüğü ve bilgi paylaşımı eksikliğini gözlemlendiği, benzeri durumların TMMOB'nin diğer Odalarında da yaşandığı görülmektedir. Bunların düzenlenmesi için aşağıda belirtilen tedbirler alınmalıdır:

> Denetim faaliyetleri, önerimiz çerçevesinde düzenlenen SMM ve yönetmeliklerdeki ilgili hükümlerce gerçekleştirilmelidir.

> Şube ve temsilciliklerde denetim uygulamalarında farklılıklar olmamalıdır.

> Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzlukların raporlanması için ortak bir format belirlenmeli ve bu husus hizmet içi eğitim programına dâhil edilmelidir.

> Odalarda mesleki denetimin gerektiği gibi uygulanarak üyelerin haksız rekabetten ve kamunun hatalı uygulamalardan korunması anlayışının özümsemesi gerekmektedir.

> Onur Kuruluna gelen dosyalarda görülen soruşturma usullerindeki aksaklıklar ve belge eksikliği Onur Kurulu çalışmalarının aksamasına neden olmaktadır.

Dolayısıyla, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştırması yanı sıra daha sağlıklı kararların alınmasında önemli bir yere sahip olan soruşturmacıların, soruşturulan üye ile ilgili toplaması gereken belgeler ve belgelerin yorumlanması konusunda ortak bir uygulamaya ulaşılabilmesi için düzenli olarak iç eğitime tabi tutulmalıdır. Soruşturmacıların, yönet-

melikte bahsedilen süresinde rapor hazırlama konusunda mutlaka bir ön bilgilendirmeye tabi tutularak hazırlanan raporların kolay anlaşılabilir, gerekli tüm belge ve bilgileri içerir durumda olmasını sağlayacak çalışmanın gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Oda Onur Kurulu kararlarının meslek etiğine uyulmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler, Oda Onur Kurulu oluşturulurken üyelerin Kurula yeteri kadar zaman ayırayabilecek, üzerine düşen tüm yükümlülükleri yerine getirebilecek, dolayısıyla Kurulun çalışmasını kolaylaştıracak, dosyaları değerlendirmesi için gereken bilgi ve deneyime sahip meslektaşlarımız arasından seçilmesinin Kurulun işleyişi açısından gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tüm kurul üyeleri bu çalışmaları yürütürken, sürece katkı koyan, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştıran, Oda Yönetim Kuruluna, Oda Denetleme Kuruluna, Oda Organlarında görev yapan tüm meslektaşlarımıza, Oda Hukuk birimimize, Şubelerimizdeki Soruşturmacılarımıza ve Oda çalışanlarına teşekkür eder, bir sonraki dönemde görev alacak Onur Kurulu üyelerimize kolaylıklar dileriz.

49. Dönem Oda Onur Kurulu Toplantıları

49. Dönem Oda Onur Kurulu, Genel Kurul sonrası geçen süre içerisinde Asıl ve Yedek tüm üyelerin katılımı ile 21 toplantı yapılmış, kurula gelen 1378 adet dosya değerlendirilmiş ve 403 adet kararla bu dosyalar sonuçlandırılmıştır. Bu toplantılarda, ceza olasılığı olan üyelere mutlaka sözlü savunma hakları kullanılmak üzere çağrılama yapılmış, görüşlerine başvurulmuştur. Toplantı tarihleri ve görüşülen dosya sayıları tabloda yer almaktadır.

49. DÖNEM ODA ONUR KURULU

ASIL ÜYELER

NERGİZ BİLGİN

MEHMET ÖZSAKARYA

MEHMET SELÇUK GÖNDERMEZ

ALİ HAYDAR KARAÇAM

SADETTİN ÖZKALENDER

YEDEK ÜYELER

AHMET TURAN DÖRTDEMİR

TEFİK DEMİRÇALI

OSMAN SERTER

HASAN FEHMİ BELPINAR

NACİ ERÇOLAK